האוניברסיטה העברית בירושלים
THE HEBREW UNIVERSITY OF JERUSALEM

סילבוס

יסודות הפסיכופתולוגיה - 51812

תאריך עדכון אחרון 10-10-2016

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס:פסיכולוגיה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר:סמסטר א'

שפת ההוראה:עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז):רננה אלרן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: renana.elran@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס:יום א' 10:00-10:45

מורי הקורס:
ד"ר רננה אלרן

תאור כללי של הקורס:
כחלק מעבודת הפסיכולוג/ית במרפאה ציבורית/במחלקה פסיכיאטרית/בקליניקה הפרטית יש צורך

להכיר את הקשת הרחבה של מה שמכונה "הפרעות נפשיות". כיום, אנשי מקצוע שונים בשדה בריאות הנפש (פסיכולוגים, עו"סיות, פסיכיאטרים) דוברים שפות שונות ועובדים על בסיס פרדיגמות תיאורטיות וקליניות שונות, ואותן יש להכיר (גם אם לא להסכים...). באופן רחב, ניתן לומר שהמודל המרכזי כיום להבנת הפרעות נפשיות הוא מודל משולב הנקרא המודל הביו-פסיכו-סוציאלי. בפועל, ישנה כיום עליונות בולטת למודל הפסיכיאטרי, כפי שהוא מיוצג ב-DSM. בקורס נלמד להכיר גישות שונות לפסיכופתולוגיה

גישה רפואית-ביולוגית המאפיינת את השיח הפסיכיאטרי (אם כי יש לא מעט יוצאים מן הכלל)
גישה פסיכולוגית הכוללת תחתיה מודלים שונים התפתחותית, קוגנטיבית-התנהגותית, פסיכודינאמית
גישה סוציאלית שמבקשת לבחון את ההקשר החברתי-כלכלי-תרבותי-פוליטי שמהוות את ההקשר לצמיחתן של הפרעות נפשיות שונות.
גישה סובייקטיבית נוסיף לגישות הקיימות גם את המימד האישי, כלומר את הידע שנרכש מתוך ניסיון ומתוך חוויה סובייקטיבית של הפרעות נפשיות

<u>מטרות הקורס:</u>
להכשיר את התלמיד להיות מסוגל ליישם את צעדי האבחון המתבססים על V-DSM כדי להגיע לאבחנה ואבחנה מבדלת של הפציינט, וכן להגיע לפורמולציה דינאמית על בסיס ראיון קליני.

<u>תוצרי למידה</u>
<u>בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:</u>
1. *לראיין פציינט*
2. *להגיע לאבחנה נוזולוגית לפי DSM V*
3. *להציע פורמולציה דינאמית*
4. *לצד הפתולוגיה, להיות מסוגלים להעריך כוחות*
5. *להכיר הערכת אובדנות*

<u>דרישות נוכחות (%):</u>
90

<u>שיטת ההוראה בקורס:</u>

<u>רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:</u>
1. *הקדמה: בלבול השפות*
2. *המושג פסיכופתולוגיה*
3. *גישה מימדת מול גישה קטגורית*
4. *גישה קטגורית להפרעות נפשיות - V-DSM*
5. *הראיון הקליני*
6. *הראיון הפסיכיאטרי: לקיחת סטטוס פסיכיאטרי*
7. *אובדנות: הערכת סיכון ועקרונות טיפול*

8. גישה מימדית - פורמולציה פסיכודינאמית
9. גישות לפסיכופתולוגיה:
- גישה ביולוגית-אמפירית
- גישה מערכתית-חברתית-תרבותית
- גישות פסיכולוגיות
10. מנקודת מבט סובייקטיבית: גישת ההחלמה ומפגש אישי
11. סיכום

חומר חובה לקריאה:

Maddux, J. E., Gosselin, J. T., & Winstead, B. A. (2008). Conceptions of psychopathology: A social constructionist perspective. Maddux, James E. (Ed); Winstead, Barbara A. (Ed). (2008). Psychopathology: Foundations for a contemporary understanding (2nd ed.). (pp. 3-18). New York, NY, US: Routledge/Taylor & Francis Group.

McWilliams, N. (2015). More simply human: on the Universality of Madness. Psychosis Vol 7(1), pp 63-71.

Hacking, I., 2013. Lost in the Forest. Review of DSM-5: Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Fifth Edition by the American Psychiatric Association. London Review of Books [Online] vol. 35 no. 15 pp. 7-8. http://www.lrb.co.uk/v35/n15/ian-hacking/lost-in-the-forest

בנימין, אברהם (1972), הראיון המסייע, (תרגום: ינאי י.), ספרית פועלים: תל אביב, פרק 3: תפיסת העולם, עמ' 53-73.

אוגדן, ת. (2002), "הפגישה האנליטית הראשונה", בתוך: הקצה הפרימיטיבי של החוויה, עם עובד, עמ' 128-143

M.I.N.I בעברית; Mental Status Form
APA
Practice Guideline for the Psychiatric Evaluation of Adults

APA (2004) Assessing and Treating Suicidal Behavior A quick reference guide

אורבך, י. (2001). אמפתיה טיפולית למשאלת ההתאבדות עקרונות טיפול באובדניים. שיחות ט"ו(2), 105-114.

Perry, S. et al (1987), The Psychodynamic Formulation: Its purpose, Structure, and Clinical Application, The American Journal of Psychiatry 1987 May;144(5), pp 543-50.
Hinshelwood, R.D. (1991).

Psychodynamic Formulation in Assessment for Psychotherapy. British Journal of Psychotherapy Vol 8(2), pp 166-174.

Kihlstrom, J. F. (2002). To honor Kraepelin...: From symptoms to pathology in the diagnosis of mental illness.Beutler, Larry E. (Ed); Malik, Mary L. (Ed). (2002). Rethinking the DSM: A psychological perspective. Decade of behavior. (pp. 279-303). Washington, DC, US: American Psychological Association. xiii, 331 pp.

- ר.ד. לאינג (1977), האני החצוי, הוצאת הקיבוץ המאוחד, פרק 2: היסודות האכזיסטנציאל פנומנולוגיים להבנת הפסיכוזה, עמ' 25-16.

Szasz, T. S. (1960). The Myth of Mental Illness. American Psychologist. Vol 15(2), Feb 1960, 113-118.

Horowitz, L. M. (2004). The Interpersonal View of Psychopathology. Horowitz, Leonard M. (2004). Interpersonal foundations of psychopathology. (pp. 253-263). Washington, DC, US: American Psychological Association. x, 347 pp. doi:10.1037/10727-013

Blatt, S. J., & Luyten, P. (2009). A structural-developmental psychodynamic approach to psychopathology: Two polarities of experience across the life span. Development and Psychopathology. Vol 21(3), Aug 2009, 793-814.

Karon, B. (1992), The Fear of Understanding Schizophrenia, Psychoanalytic Psychology, V9(2), pp. 191-211.

דיגן, פטרישיה (1996). החלמה וקשר התקווה. הוצג בוועידה השישית לבריאות הנפש של אוסטרליה וניו-זילנד, בבריסביין, אוסטרליה, ב- 16/9/1996.

<u>חומר לקריאה נוספת:</u>

Kleinman, A. (1988). What is a psychiatric diagnosis. In: Rethinking Psychiatry: From Cultural Category to Personal Experience, pp. 5-17. New York: Free Press. Library: JMS: RC 455.4 E8K57 (1077089).

Daniel, M. & Carothers, T (2007). Mental status examination. In M. Hersen & J. Thomas (Eds.), Handbook of clinical interviewing with adults. Thousand Oaks: Sage Publications., pp 49-63.

Wakefield, Jerome C. (1992). The Concept of Mental Disorder: On the Boundary between Biological Facts and Social Values. American Psychologist, Vol 47(3), Mar 1992, 373-388.

Lilienfeld, S. O., & Marino, L. (1995). Mental Disorder as a Roschian Concept: A Critique of Wakefield's "harmful dysfunction" Analysis. Journal of Abnormal Psychology, 104, 411-420.

Vaillant G. & Vaillant C. Normality and Mental Health. In: Freedman A., Kaplan H. &

Sadock B. (2006), Comprehensive Textbook of Psychiatry II. Baltimore: Williams & Witkins.
Widiger, T. A. & Mullins-Sweatt, S. N. (2007). Mental disorders as discrete clinical conditions: Dimensional versus categorical classification. In M. Hersen, S. M. Turner, & D. C. Beidel. (Eds). Adult Psychopathology and Diagnosis (5th ed., pp.3-33). NY: John Wiley & Sons.
Mental Status Examination. In: Freedman A., Kaplan H. & Sadock B. (2006), Comprehensive Textbook of Psychiatry II. Baltimore: Williams & Witkins
Beauchaine, T. P., Neuhaus, E., Brenner, S. L., & Gatzke-Kopp, L. (2008). Ten good reasons to consider biological processes in prevention and intervention research. Development and Psychopathology, 20, 745774.

Gitlin M., Clinical Manifestations of Psychiatric Disorders: Disturbances in Thinking & Disturbances in Consciousness. In Freedman A., Kaplan H. & Sadock B. (2006), Comprehensive Textbook of Psychiatry II. Baltimore: Williams & Witkins.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה10 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 70 %
הגשת תרגילים 20 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

<u>מידע נוסף / הערות:</u>